SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2389

av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD)

Språkvård i riksdagen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta fram språkliga riktlinjer som tydligt bevarar och betonar det svenska språkets särart och tradition och tillkännager detta för riksdagsstyrelsen.

Motivering

Genom århundradena har vårt språk formats och utvecklats genom impulser och lån från andra språk, men behållit en helt egen karaktär. Svenska talas i offentliga sammanhang framför allt i Sverige, men även i Finland, där fem procent av befolkningen är svenskspråkig.

Språk är identitet och tillhörighet. Därför är det viktigt att behålla vår egen språkliga särart. Idag är det skrivna ordet i allt högre utsträckning engelskspråkigt och i många fall saknas adekvata uttryck på svenska. De senaste åren har dessutom AI-genererade texter börjat ta en allt större plats. I riksdagen sker detta inte sällan i form av skriftliga frågor till statsråden. AI-genererade texter kan många gånger kännas igen på stilen och låter nästan alltid, även efter egen handpåläggning, som maskinöversatt engelska. Det pågår olika initiativ med att utveckla AI-modeller som är mer anpassade efter våra nordiska kulturer och språk. Detta är givetvis mycket lovvärt och utvecklingen behöver ha sin gång.

Förvanskas vårt eget språk mister vi kontakten med vårt språkliga arv och vårt ursprung. Åtgärder måste därför vidtas för att stärka det svenska språkets ställning både i samhället i stort och i riksdagen. Ibland blir dessutom språket föremål för myndighetsaktivistisk och politisk klåfingrighet där väletablerade språktraditioner ifrågasätts utan rimlig anledning.

På Island uppfinner man egna ord för nya företeelser. Isländskan har därför ett ordförråd som har bevarats i förhållande till våra fornnordiska rötter och islänningarna anstränger sig för att det så ska förbli. Låneord, framför allt från sociala medier, är så klart en ofrånkomlig företeelse även på Island och nya ord uppstår, dock hela tiden med isländsk språkform och stavning. Isländskans ordförråd har förändrats i förhållandevis liten grad under modern tid och motviljan mot att införliva främmande ord är fortfarande stark.

Vårt svenska språk är en omistlig del av vårt gemensamma svenska kulturarv och måste bevaras och utvecklas för efterkommande generationer. Här har riksdagen som institution en unik och betydelsefull möjlighet att påverka. Riksdagens språkvårdare har flera värdefulla guider på intranätet där både ledamöter och tjänstemän kan få goda råd. Detta är en funktion som kan utvecklas.

Riksdagsstyrelsen bör anta en språkpolicy, eller språkliga riktlinjer om man så vill, som tydligt syftar till att bevara det svenska språkets särdrag och som bejakar de svenska språktraditionerna i allmänhet och de kanslisvenska särdragen i synnerhet. Texterna skall givetvis fortfarande vara målgruppsanpassade. Men å andra sidan ska målgruppernas förmåga heller inte underskattas. Enkelt uttryckt, det behöver inte finnas ett motsatsförhållande mellan att varsamt utveckla och bevara språket å ena sidan, och att framställa lättillgängliga texter å andra sidan. Om inte ens Sveriges riksdag bryr sig om att bevara och tillgängliggöra det kulturarv som svenskan utgör. Varför skall då alla andra göra det?

Oscar Sjöstedt (SD)

Ludvig Aspling (SD) *Roger Hedlund (SD)*

Fredrik Lindahl (SD)